

τέλειος τὴν καρδίαν ἢ θέλησιν αὐτοῦ — τελείως ἀφοσιωμένος καὶ ὑποταγμένος εἰς τὸν Πατέρα, καὶ ἄλλο τὸ ὅ,τι — ὅποτε ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν ἐκουσίως διὰ νὰ γείνη σὰρξ, καὶ λάβει τὴν φύσιν ἡμῶν, ὅπως ὑποδεεσιέραν φύσιν, — ἦτο τέλειος ὡς ἄνθρωπος, — κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ προοέτι, εἶναι ἄλλο πάλιν τρίτον ζήτημα, τὸ ὅ,τι εἶναι ἡδὴ **τέλειος** ἐν τῇ ἐνεσιώσῃ καταστάσει τῆς ὑπερυψώσεώς του, εἰς τὸ νὰ εἶναι κοινωνὸς τῆς θείας φύσεως. **Εἰς τὴν τελευταίαν δ' αὐτὴν τελειότητα ἀναφέρεται τὸ χωρίον ἡμῶν. Μία τοιαύτη ὑπερύψωσις αὐτοῦ εἰς τὴν «δόξαν, τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν» τῆς «θείας φύσεως», κατέστησεν ἀπαραίτητον εἰς τὴν θείαν σοφίαν ὅπως ἐφαρμόσῃ δοκιμασίας τινάς, — ἢ συμμόρφωσις πρὸς τὰς ὁποίας ἤθελε καταστήσει τέλειον τὸ δικαίωμα τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ νὰ γείνη κληρονόμος ὅλου τοῦ πλοῦτου τῆς θείας χάριτος, καὶ νὰ τιμῶσι πάντες τὸν Υἱὸν ὡς τιμῶσι τὸν Πατέρα».**

Δέον νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐν σχέσει πρὸς τὰς **δοκιμασίας** ταυτας τῆς ὑποταγῆς καὶ ὑπακοῆς Αὐτοῦ εἰς τὸν Πατέρα ἦτο ὅτι χαρὰ τις ἢ προσδοκία ἐτέθη ἐνώπιον αὐτοῦ, ὡς εἶναι γεγραμμένον, — «ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς ὑπέμεινε σταυρὸν, αἰσχύνῃς καταφρονήσας» (Ἑβρ. ιβ. 2). Ἡ ἐνώπιον δ' αὐτοῦ τεθεῖσα αὐτῇ χαρὰ, δυνάμεθα λογικῶς νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἦτο —

(1) Χαρὰ ὅπως προσφέρῃ ὑπηρεσίαν ἧς ἤθελεν εἶσθαι ἀποδεκτὴ εἰς τὸν Πατέρα.

(2) Χαρὰ ὅπως ἀπολυτρώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ καταστήσῃ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτῶν δυνατὴν ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου.

(3) Χαρὰ ἐπὶ τῇ σκέψει ὅτι, διὰ τῆς ἐπιτελέσεως τῆς ἀπολυτρώσεως ταύτης, ἤθελε λογισθῆ ἄξιος παρὰ τοῦ Πατρὸς ὅπως ἀναγορευθῆ ἰσχυρὸς ἄρχων καὶ εὐλογητῆς, ὁ Βασιλεὺς καὶ Ἱερεὺς τοῦ κόσμου, ὅπως ἀποκαλύψῃ εἰς τὸν κόσμον τὴν γνῶσιν τοῦ θείου σχεδίου, καὶ ἀνυψώσῃ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας εἰς τὴν θείαν χάριν πῶτα ὅστις ἤθελεν ἀποδεχθῆ τοὺς ὅρους τῆς νέας διαθήκης.

(4) Χαρὰ τὴν ὁποίαν ὁ Πατὴρ ὑπεσχέθη εἰς Αὐτὸν

συνισταμένη οὐχὶ μόνον εἰς ἐπιστροφὴν εἰς τὴν δόξαν τῆς πνευματικῆς ὑπάρξεως, τὴν ὁποίαν εἶχε πρὶν γεῖνη ὁ κόσμος, ἀλλὰ ἀσυγκριτως ἐξοχωτέραν δόξαν — τῆς ὑπερυψώσεως αὐτοῦ ὑπεράνω ἀγγέλων, ἀρχῶν καὶ δυνάμεων, καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου, καὶ τῆς ἀναδείξεως αὐτοῦ ὡς ὁμωνύμου ἐν τῇ Βασιλείᾳ τοῦ σύμπαντος, δευτέρου μετὰ τὸν Πατέρα, — ἐν τῇ δεξιᾷ τῆς μεγαλειότητος ἐν τοῖς ὑψηλοῖς, καὶ κοινωνοῦ τῆς θείας φύσεως μετὰ τῆς συμφύτου αὐτῇ ἢ ἀθανάτου ζωῆς.

Πᾶσα ὁμως ἡ χαρὰ αὕτη, ἡ ἐνωπιον τοῦ Κυρίου ἡμῶν τεθεῖσα, ἐξηρητήθη ἐκ τῆς πλήρους ὑποταγῆς εἰς τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι αἰείποτε ἦν ὑπήκοος εἰς τὸν Πατέρα, καὶ εὐφραινόμενος εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ Πατρὸς ἀλλ' οὐδέποτε πρότερον εἶχε τεθῆ ὑπὸ τοιαύτην δοκιμασίαν ὡς ἤδη. Μέχρι τοῦδε ἦν τερπνὸν καὶ τιμητικὸν εἰς αὐτὸν νὰ πράττῃ τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς ἤδη ἡ δοκιμασία συνίστατο εἰς τὸν νὰ δειχθῆ ἂν ἤθελε πράττει τὸ θέλημα τοῦτο ὑπὸ δρους, οἵτινες ἤθελον εἰσθαι λυπηροί, ὀδυνηροί, ταπεινωτικοί — δρους, οἵτινες ἤθελον φέρει αὐτὸν, ἐπὶ τέλους, οὐχὶ μόνον εἰς τὸν θάνατον, ἀλλὰ μάλιστα εἰς τὸν ἀτιμωτικὸν θάνατον τοῦ σταυροῦ. Τὴν δοκιμασίαν δὲ ταύτην ὑπέστη καὶ οὐδέποτε ἐνλονιόθη, οὐδέποτε ἀμφοεταλαντεύθη, ἀλλ' ἐξεδήλωσεν ἐν παντί, καὶ μέχρι τέλους, πίστιν εἰς τὴν Δικαιοσύνην, Ἀγάπην, Σοφίαν καὶ Δύναμιν τοῦ Πατρὸς, καὶ ἀνεκδοιάστως ὑπέμεινε πάσας τὰς κατ' αὐτοῦ ἀντιλογίας καὶ διωγμοὺς τῶν ἁμαρτωλῶν, μετὰ πάντων τῶν λοιπῶν πανοργευμάτων τοῦ ἐχθροῦ. Διὰ τοῦ μέσου λοιπὸν τούτου, διὰ τῶν παθημάτων, εἶναι ὅτι ἐτελειώθη, ἀπέκτησε τίτλον ἢ δικαίωμα ἐφ' ὧν τῶν ἐνώπιον αὐτοῦ τεθεισῶν χαρῶν, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐτελειώθη, ἐγένετο τέλειος, ὡς ὑπαρξίς τῆς ὑψίστης τάξεως **Θηλ.** « τῆς θείας φύσεως ». Τοιοῦταιρόπως δὲ εἶναι ὅπως ἀληθὲς τὸ περὶ τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Πατρὸς γεγραμένον, ὅτι, —

«ΚΑΙ ΠΕΡ ΩΝ ΥΙΟΣ, ΕΜΑΘΕΝ ΑΦ' ΩΝ ΕΠΑΘΕ
ΤΗΝ ΥΠΑΚΟΗΝ ΚΑΙ ΤΕΛΕΙΩΘΕΙΣ ΕΓΕΝΕΤΟ
ΠΑΣΙΝ ΤΟΙΣ ΥΠΑΚΟΥΩΣΙΝ ΑΥΤΩ ΑΙΤΙΟΣ
ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΑΙΩΝΙΟΥ».

— Ἑβρ. ε'. 8—10 —

Ὁ δὲ θεόπνευστος Ἀπόστολος ἐξηγεῖ ἡμῖν οὕτως ὅτι, ὁ Κύριος ἡμῶν, ὢν ἤδη ἀμίαντος, τέλειος, ὢν ἤδη Υἱός, πλήρης ὑποταγῆς καὶ ὑπακοῆς εἰς τὸν Πατέρα ὑπὸ εὐνοϊκὰς συνθήκας, ἔμαθε τι ἐσθῆμαινε τὸ νὰ εἶνε τοιοῦτος ὑπὸ δυσμενεῖς συνθήκας. Δοκιμασθεὶς δ' οὕτω, καὶ ἀποδειχθεὶς ἄξιος τελειότητος ἐπὶ τοῦ ὑψίστου ἐπιπέδου ὑπάρξεως, τοῦ ἐπιπέδου τῆς θείας φύσεως, ἐτελειώθη ἐν αὐτῇ ὁπότε ὁ Πατὴρ ἀνέστησεν Αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν εἰς τὴν πρὸ αὐτοῦ τεθεῖσαν ἔξοχον δόξαν—ὅπως εἶναι πρῶτον ὁ Ἐλευθερωτὴς τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις εἶναι τὸ σῶμα Αὐτοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα, «ἐν ὠρισμένοις καιροῖς», πάντων ὅσοι, ἀχθέντες εἰς ἐπίγνασιν τῆς ἀληθείας, ὑπακούσωσιν εἰς Αὐτὸν.

Σημειώσατε ἤδη τὴν μεταξὺ τῆς διακηρύξεως ταύτης καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου μαρτυρίας ὑφισταμένην ἁρμονίαν ὅτι :— «Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν.... Τοῦτον ὁ Θεὸς Ἀρχηγὸν καὶ Σωτῆρα ὑψωσε τῇ δεξιᾷ Αὐτοῦ». — Πράξ. ε'. 31.

Τοιοῦτοτρόπως ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἀπέδειξεν ἐνώπιον τοῦ Πατρὸς, ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων, καὶ ἐνώπιον ἡμῶν, τῶν «ἀδελφῶν» αὐτοῦ τὴν πιστότητα αὐτοῦ πρὸς τὸν Πατέρα καὶ πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς διακυβερνήσεως τοῦ Πατρὸς. Τοιοῦτοτρόπως ἐμεγάλυνε τὸν νόμον τοῦ Πατρὸς, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἔντιμον : ἀποδείξας ὅτι δὲν εἶναι καθ' ὑπερβολὴν ἀπαιτητικός, ὅτι δὲν κεῖται πέραν τῆς ἱκανότητος ἑνὸς τελείου ὄντος, ἀκόμη καὶ ὑπὸ τοὺς μᾶλλον δυσμενεστάτους ὄρους διατελοῦντος. Ἡμεῖς δέ, οἱ ἀκολουθοῦντες αὐτὸν, δυνάμεθα δικαίως νὰ χαίρωμεν μεθ' ὅλης τῆς εὐπειθοῦς καὶ νοητικῆς κτίσεως, λέγοντες, « Ἄξιός ἐστιν τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ

τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν». — Ἀποκλ. ε . 12.

Ὡς δὲ ὁ δεδοξασμένος ἤδη Κύριος ἡμῶν εἶναι ὁ Ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν, ἔπεται ὅτι πάντες ὅσοι ἠθέλον γενέσθαι στρατιῶται τοῦ σταυροῦ, ἀκόλουθοι τοῦ Ἀρχηγοῦ τούτου, καὶ συγκληρονόμοι μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Βασιλείαν, δεόν ἐπίσης νὰ τελειωθῶσιν ὡς «νέα κτίσματα», μέσῳ τῶν δοκιμασιῶν καὶ παθημάτων. Καὶ ὅπως τὰ παθήματα διὰ τῶν ὁποίων ὁ Ἀρχηγὸς ἐτελειώθη ὡς νέα κτίσις ἦσαν ἐκεῖνα τὰ ὅσα ὑπέστη ἐκ τῆς ἐναντιώσεως καὶ ἔχθρας τοῦ κόσμου, τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ διαβόλου, καὶ διὰ τῆς ὑποταγῆς τοῦ θελήματος αὐτοῦ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς. τοιουτοτρόπως ἐπίσης συμβαίνει καὶ μὲ ἡμᾶς : τὰ ἡμέτερα παθήματα δὲν εἶναι τὰ συνήθη παθήματα τὰ ἐκ πόνων τοιαῦτα, οἷα ὑφίσταται «ἡ στενάζουσα κτίσις», καὶ τῶν ὁποίων καὶ ἡμεῖς ἐπίσης μετέχομεν ἔν τινι μέτρῳ, ὡς μέλη τοῦ κόσμου. Τὰ παθήματα τὰ ὁποῖα συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν «τοῦ νέου κτισματος» εἶναι τὰ ἐκούσια ἐκεῖνα παθήματα, τὰ ὁποῖα ἀνεχόμεθα χάριν τοῦ Κυρίου, καὶ Λόγου τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ λαοῦ τοῦ Κυρίου — εἶναι κακοπαθήσεις τὰς ὁποίας ὑφιστάμεθα ὡς καλοὶ στρατιῶται τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐνῶ ζητοῦμεν νὰ πράξωμεν οὐχὶ τὰ ἡμέτερα θελήματα, ἀλλ' ὅπως ἔχωμεν ἐν ἡμῖν τέλειον τὸ θέλημα τοῦ Οὐρανίου ἡμῶν Πατρὸς. Οὕτως εἴμεθα κεκλημένοι νὰ βαδίζωμεν εἰς τὰ ἴχνη Αὐτοῦ, βέβαιοι ὄντες περὶ τῆς ἀγρύπνου αὐτοῦ μερίμνης ἐφ' ἡμῶν, καὶ ἐπωφελούμενοι τῆς ἐκ τοῦ θρόνου τῆς χάριτος βοηθείας αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ ἡμῶν ἐμπιστευόμενοι δ' ἐπίσης εἰς τὰς ὑποσχέσεις αὐτοῦ ὅτι τὰ πάντα θέλουσι συνεργῆσαι εἰς τὸ ἀγαθὸν ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ νὰ πειρασθῶμεν ὑπὲρ τὰς δυνάμεις ἡμῶν, ἀλλ' ὅτι εἰς πάντα πειρασμὸν θέλει δώσει καὶ τὴν ἔκβασιν, τὴν πρὸς διαφυγὴν διέξοδον, καὶ ὅτι, τέλος, εἰς πᾶσαν δοκιμασίαν θέλει χορηγήσει ἡμῖν καὶ τὴν ἀναγκαίαν χάριν, εἰς πάντα καιρὸν χρείας. Τοιουτοτρόπως οἱ «ἀδελφοὶ» αὐτοῦ οἱ διατελοῦντες νῦν εἰς δοκιμασίαν, καὶ **τελε οὖμενοι** ὡς νέα κτίσματα ἐν Χριστῷ — «ἰκανοῦνται εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί». — Κολοσ. α . 12.

«**ΕΝ ΟΜΟΙΩΜΑΤΙ ΣΑΡΚΟΣ ΑΜΑΡΤΙΑΣ.**»

“Ὅ,τι ὁ νόμος δὲν ἠδύνατο νὰ πράξη, καθότι ἦτο ἀνίσχυρος ἐξ αἰτίας τῆς σαρκὸς [διότι πᾶσα σὰρξ διεφθάρη διὰ τῆς πτώσεως, καὶ κατέστη ἀνίκανος νὰ ἐξασκῇ ἀπόλυτον ὑπακοὴν εἰς τὸν Νόμον], ἐκετέλεσεν ὁ Θεὸς ἀποστείλας τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ, ἐν ὁμοιώματι τῆς σαρκὸς τῶν ἀνθρώπων [ἡ ὁποία ἰπήχθη ὑπὸ τὴν κυριότητα τῆς Ἀμαρτίας], καὶ προσέει διὰ προσφορὰν περὶ ἁμαρτίας “Ὁ ὁποῖος, ἐνῶ ἀφ’ ἐνὸς κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί, ἤνοιξεν ἀφ’ ἑτέρου νέαν ὁδὸν πρὸς ζωὴν, ὑπο τὴν ὁποίαν ἡ δικαιοσύνη τοῦ Νόμου νὰ δύνηται νὰ πληρωθῇ διὰ ἡμῶν [οἵτινες δὲν περιπατοῦμεν κατὰ τὴν σάρκα, ἀλλὰ κατὰ τὸ πνεῦμα]. Εἰς τοὺς τοιοῦτους, λοιπόν, δὲν ὑπάρχει τόρα οὐδεμία κατάκρισις, διότι ὁ νόμος τοῦ πνεύματος: τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ [ὑπὸ τὸ πολύτιμον αὐτοῦ Αἷμα] ἠλευθέρωσεν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς Διαθήκης τοῦ Νόμου, ὅστις κατέκρινε πάντας τοὺς μὴ τελείους ὡς ἁμαρτωλοὺς, καὶ κατεδίκαζεν αὐτοὺς εἰς θάνατον.—Ρωμ. γ’. 1—4, παράφρασις.

Οἱ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥτιον διατεθειμένοι νὰ θεωρῶσι τὸν Κύριον ἡμῶν ὡς ἓνα τῶν ἁμαρτωλῶν, ὡς μέλος τοῦ πεπτωκότος ἡμῶν γένους, ἔλαβον τὰ ἀνωτέρω Γραφικὰ χωρία ὡς ἐπιχείρημα, καὶ ἀπεπειράθησαν νὰ ἀπομακρύνωιν αὐτὰ τῆς πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον ἀρμονίας των, ὡς ἐπίσης καὶ τῆς ἀρμονίας εἰς ἣν ταῦτα εὐρίσκονται μετὰ τῶν λοιπῶν Γραφικῶν χωρίων, ὅπως ὑποστηρίξωσι οὕτω τὴν θεωρίαν των: ὅπως ἀποδείξωσιν ὅτι ὁ Χριστὸς ἐγένετο ἀκριβῶς ὁμοιος πρὸς «ἁμαρτωλὴν σάρκα», καὶ οὐχὶ ὡς σὰρξ μὴ ἁμαρτήσασα — ὡς ὁ Ἄδαμ δηλ., πρὸ τῆς παραβάσεώς του. Ἄλλ’ ἐκ τῆς ἀνωτέρω παραφράσεως τῶν χωρίων πιστεύομεν ὅτι τὸ νόημα τοῦ ἀποστόλου παρίσταται εὐδιάκριτον καὶ σαφὲς εἰς τὸν νοῦν τοῦ Ἑλλήνος ἀναγνώστου. Ὁ Κύριος ἡμῶν ἀφῆκε τὴν δόξαν τῆς πνευματικῆς φύσεως καὶ «ἐγένετο σὰρξ, ἐγένετο ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἶδους ἢ τῆς αὐτῆς φύσεως, ὡς καὶ τὸ γένος τὸ ὁποῖον ἦλθε νὰ ἀπολυτρώσῃ, τὸ γένος τοῦ ὁποῖου ἡ φύσις, ἢ ἡ σὰρξ, εἶχεν ὑπαχθῆ ὑπὸ τὴν δουλείαν τῆς ἁμαρτίας, τὸ ὁποῖον εἶχε πωληθῆ ὑπὸ ἁμαρτίαν διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ πρώτου αὐτοῦ γεννήτορος, τοῦ Ἄδάμ. Οὐδὲν ἐνταῦθα ὑπαινίσσεται, εἰ μὴ μόνον ἢ ἐξήγησις ἥτις ἠθέλε δοθῆ διὰ τῆς μεταφράσεως: τὸ ὅ,τι ὁ Κύριος ἡμῶν ἦτο εἰς τῶν ἁμαρτωλῶν. Οὕτως δὲ, τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι εἰς ἐκ τῶν μᾶλλον ἀπλουστατων

συλλογισμῶν τοὺς ὁποίους δύναται τις νὰ φαντασθῆ, ὅτι ἐὰν ἦτο ἁμαρτωλός, ἢ καθ' οἰονδήποτε τρόπον συμμετοχὸς τῆς ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος ἀρᾶς, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ γείνη προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας ὑπὲρ ἡμῶν, διότι εἰς ἁμαρτωλὸς δὲν ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐνὸς ἄλλου ἁμαρτωλοῦ. Ὑπὸ τὸν θεῖον νόμον, « ὁ μισθὸς τῆς ἁμαρτίας εἶναι θάνατος ». Ὁ Κύριος ἡμῶν, ἐὰν καθ' οἰονδήποτε ἔννοιαν ἢ βαθμὸν ἦτο ἁμαρτωλός, ἠθέλεν ἐκθέσει οὕτω τὴν ζωὴν αὐτοῦ εἰς ἀπώλειαν, καὶ ἠθέλεν εἶσθαι ἄνευ ἀξίας ὡς ἀντίλυτρον διὰ τὸν Ἀδάμ, ἢ καὶ δι οἰονδήποτε ἄλλον ἁμαρτωλόν.

« ΑΥΤΟΣ ΤΑΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΗΜΩΝ ΕΛΑΒΕ ».

— Ματθ η'. 17. —

« Αὐτὸς τῷ ὄντι τὰς ἀσθενείας, ἡμῶν ἐβάστασε καὶ τὰς θλίψεις ἡμῶν ἐπεφορίσθη. Ἡμεῖς δὲ ἐνομίσαμεν αὐτὸν τετραυματισμένον, πεπληγμένον ὑπὸ Θεοῦ καὶ τεταλαιπωρημένον. Ἄλλ' αὐτὸς ἐτραυματίσθη διὰ τὰς παραβάσεις ἡμῶν, ἐταλαιπωρήθη διὰ τὰς ἀκομίας ἡμῶν ἢ τιμωρία ἣτις ἔφερε τὴν εἰρήνην ἡμῶν ἣτις ἐπ' Αὐτόν » καὶ διὰ τῶν πληγῶν αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν ». — Ἡσα. νγ'. 4, 5.

Ἡ τελειότης εἶναι τὸ ἀντίθετον τῆς ἀσθενείας τὸ γεγονὸς δὲ ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν ὑπέκειτο εἰς ἀσθενείας δύναται λογικῶς νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἐπιχείρημα καὶ ἀπόδειξις τοῦ ὅτι δὲν ἦτο τέλειος, — ὅτι εἶχε κληρονομήσει τινὰς ἐκ τῶν ἐλλείψεων τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Δέον νὰ φέρωμεν εἰς μνήμην ὅτι, κατὰ τὴν νύκτα τῆς ἐν τῷ Κήπῳ τῆς Γεθσημανῆ ἀγωνίας του, ὁ Κύριος ἡμῶν ἔχυσεν ἰδρώτα « ὡσεὶ θρόμβους αἵματος » τοῦτο δὲ προβάλλεται παρὰ τινων ἰατρικῶν ἀνθεντιῶν ὡς ἀπόδειξις ἀσθενείας, ἢ ὁποία, καίτοι λίαν σπανία, εἶναι γνωστὸν ὁμως ὅτι προσέβαλλε καὶ ἄλλους ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης οἰκογενείας. Αὕτη παρέσχε τεκμήρια μεγάλης νευρικῆς ἐντάσεως καὶ ἀδυναμίας. Ἡ δὲ παράδοσις, πάλιν, ἀναφέρει ὅτι, ὁπότε ὁ Κύριος ἡμῶν ἐφέρετο βαδίζων πρὸς τὸν Γολγοθᾶν, ὑπεχρεώθη νὰ βασιάζῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, ὅτι ἐλυποθήμεσεν ὑπὸ τὸ βάρος αὐτοῦ, καὶ ὅτι, συνεπεῖα τούτου ἦν ὅτι Σίμων ὁ Κυρηναῖος, ἠγγαρεύθη νὰ φέρῃ τὸν σταυρὸν διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ὁδοιπορίας. (Ματθ. κζ'. 32). Ἰσχυρίζονται

δὲ πρὸς τούτοις ὅτι ὁ θάνατος τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, τόσον πολὺ ταχύτερον τοῦ συνήθους, ἐπῆλθεν συνεπείᾳ κατὰ γράμμα συγκοπῆς τῆς καρδίας αὐτοῦ, ἐκ διαρρηξέως τῶν μυῶνων αὐτῆς, καὶ ὅτι τὸ τοιοῦτον ὑπεμφαίνεται ἐκ τοῦ ρεύσαντος αἵματος καὶ ὕδατος ἐκ τῆς πληγῆς τῆς μετὰ τὸν θάνατον του λογχευθείσης πλευρᾶς του. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὁ Κύριος δὲν παρουσίασε τὴν τελείαν ἐκείνην δύναμιν καὶ ἀντοχήν, ἣς ἐξεδηλώθη εἰς τὸν Ἀδάμ, τὸν πρῶτον τέλειον ἄνθρωπον, ἡ ζωτικότης τοῦ ὁποίου ἦτο τοιαύτη ὥστε ἔζησεν ἐπὶ ἑνεακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη Προβάλλεται ὁθεν τὸ ζήτημα, Δὲν μαρτυροῦσι τὰ τεκμήρια ταῦτα τῆς ἀσθενείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν ὅτι δὲν ἦτο τέλειος ; ὅτι, εἴτε δυνάμει τοῦ νόμου τῆς κληρονομικότητος, εἴτε κατὰ τινα ἄλλον τρόπον ἔστερεῖτο τῶν δυνάμεων τοῦ τελείου ἀνθρώπου, καὶ ἐπομένως ὅτι ἦτο ἄνθρωπος περικείμενος ἐλαττώματα ἢ ἐλλείψεις ;

Κατ' ἐπίφασιν ἐξεταζόμενον τὸ ζήτημα φαίνεται οὕτως ἔχον καὶ μόνον ὑπὸ τὴν καθοδηγίαν τοῦ θείου Λόγου, δυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν ἱκανοποιητικῶς διὰ τε τὴν ἰδίαν ἡμῶν διάνοιαν, ἢ καὶ δι' ἄλλους, τὴν ὑπάρχουσαν λογικὴν ἀλληλουχίαν μεταξὺ τῶν ὡς ἀνωτέρω γεγονότων καὶ τῆς διαβεβαιώσεως τῶν Γραφῶν ὅτι ὁ Λυτρωτὴς ἡμῶν ἦν « ὁσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν. » Ἡ κλεις δὲ εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο παρέχεται ἡμῖν ὑπὸ τῆς ὑπὸ ἐξέτασιν Γραφικῆς περικοπῆς. Ὁ προφήτης διακηρύττει ἐν αὐτῇ ὅ,τι εἰς ἡμᾶς ἢ εἰς ἄλλους ἤθελε φανῆ ὡς φυσικῶς ἐπόμενον, **δὴλ.**, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν, ὁμοίως πρὸς πάντας τοὺς λοιποὺς τοῦ γένους ἡμῶν, ἐτραυματίσθη, ἦτο ἐπίσης ὑπὸ κατάδικην θανάτου, ἐπληρώθη παρὰ Θεοῦ καὶ ἐταλαιπωρήθη—τόσον, ὅσον ἐπίσης καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ὄντες ὑπὸ τὴν κατάκρισιν τοῦ θανάτου. ἀλλ' ὁ προφήτης δεικνύει ταῦτοχρόνως ὅτι δὲν συμβαίνει καὶ πράγματι ὅπως ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται, καὶ ἐξηγεῖ ἡμῖν ὅτι ἔπαθεν οὐχὶ διὰ τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἁμαρτίας, ἀλλὰ διὰ τὰς ἡμετέρας ὅτι αἱ ἀσθένειαι αὐτοῦ ἦσαν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ὅ,τι ἐβάσταζε τὰς λύπας καὶ ἐπεφορτίσθη τὰς θλίψεις ἡμῶν ὁ δὲ θάνατος αὐτοῦ ἦτο συνέπεια τοῦ ὅ,τι ἀνέλαβε τὴν θέ-

σιν ἡμῶν ἐνώπιον τοῦ θείου νόμου, καὶ ἔπαθεν « ὁ δίκαιος ὑπὲρ τῶν ἀδίκων, ἵνα φέρῃ ἡμᾶς εἰς τὸν Θεὸν ». Ὁμιλῶν δὲ περὶ τοῦ κατὰ σάρκα Ἰσραήλ, τοῦ κατὰ τὴν πρώτην ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ, ὁ Προφήτης λέγει, — « Ἡμεῖς δὲ ἐνομίσαμεν αὐτὸν τετρουματισμένον, πεπληγωμένον παρὰ Θεοῦ καὶ τεταλαιπωρημένον: » ἐξηγῶν δὲ οὕτω τοιαύτη τις ἀντίληψις εἶναι ἐσφαλμένη, ἐπιφέρει, — « Ἄλλ' αὐτὸς ἐτραυματίσθη διὰ τὰς παραβάσεις ἡμῶν, ἐταλαιπωρήθη διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἢ τιμωρία ἣτις ἔφερε τὴν εἰρήνην ἡμῶν ἦτο ἐπ' αὐτὸν, καὶ διὰ τῶν πληγῶν αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν ».

Ὁ Ματθαῖος ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἰδίας ἀκριβῶς προφητείας, λέγων, « Προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλοὺς καὶ ἐξέβαλε τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντα τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν, ὅπως πληρωθῆ τὸ ρηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε καὶ τὰς νόσους ἐβάστασε » — Ματθ. ἡ'. 16, 17.

Ἡ ὑπάρχουσα σχέσις μεταξὺ τῆς θεραπείας τῶν νόσων, ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καὶ τῆς λήψεως ἐφ' ἑαυτοῦ τῶν ἀσθενειῶν, δὲν εἶναι ἐναργῶς καταληπτὴ εἰς τοὺς πλείστους ἐκ τῶν ἀναγινωσκόντων τὴν ἀνωτέρω ἔκθεσιν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ. Γενικῶς ὑποίθεται ὅτι ὁ Κύριος ἐξήσκει θεραπευτικὴν ἴνα δύναμιν, ἣτις οὐδὲν ἐστοίχιζεν εἰς αὐτὸν — ὅτι ἐκέκτητο ἀνεξάντλητόν ἴνα δύναμιν, ἐκ πνευματικῆς τινος ἀοράτου πηγῆς, ἣτις διενήργει παντὸς εἶδους θαύματα, χωρὶς κατ' ἐλάχιστον νὰ παραβλαβῆ ἢ ἰδιὰ αὐτοῦ δύναμις, ἢ ἰδιὰ τοῦ ζωτικότης.

Οὐδόλως δμφισβητοῦμεν ὅτι ἡ « δύναμις τοῦ Ὑψίστου », ἢ ἐπὶ τοῦ Λυτρωτοῦ ἡμῶν ἄνευ μέτρου ἐπιδαπιλευθεῖσα, ἦν δυνατὸν νὰ ἐνισχύῃ αὐτὸν ὅπως ἐνεργῆ πολλὰ καθ' ὀλοκληρίαν ὑπερφυσικὰ πράγματα, καὶ συνεπῶς ἄνευ οὐδεμιᾶς αὐτοδαπάνης ἢ αὐτεξαντλήσεως : Οὐδὲ ἀμφισβητοῦμεν ἐπίσης ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν ἐχρησιμοποίει τὴν ὑπερφυσικὴν αὐτοῦ δύναμιν — ὡς, ἐπὶ παραδείγματι, εἰς τὴν μεταβολὴν τοῦ ὕδατος εἰς οἶνον, καὶ εἰς τὴν θαυματουργικὴν διατροφήν τῶν πληθῶν. Ἄλλ' ὡς τὸ ζήτημα ἐκτίθεται ἐν ταῖς Γραφῶς,

ἐννοοῦμεν ὅτι ἡ θεραπεία τῶν ἀσθενῶν, ὡς αὕτη ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, δὲν ἐνηργεῖτο διὰ τῆς ὑπερανθρωπίνης Αὐτοῦ δυνάμεως, καὶ ἐπὶ τῷ προσιάγματί του, ἀλλὰ, τούναντίον, ἐν τῷ θεραπεύειν τοὺς ἀσθενεῖς ἐδαπάνησεν ἐπ' αὐτῶν μέρος τῆς ἰδίας αὐτοῦ ζωτικότητος: καὶ ἐπομένως, ὅσον μεγαλειότερος ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν θεραπευομένων, τόσον μεγαλειότερα ἦτο καὶ ἡ εἰς ζωικότητα καὶ δύναμιν ἀπώλεια τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι οὕτω συνέβαινε, ἀναφέρετε εἰς μνήμην ὅτι ἀναγράφεται περὶ τῆς πτωχῆς ἐκείνης γυναικός, ἧτις, «οὔσα ἐν ρύσει αἵματος δώδεκα ἔτη, καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ παλλῶν ἰατρῶν καὶ δαπανήσασα τὰ παρ' αὐτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα», κλπ., ἐνθυμηθῆτε πῶς μετὰ πίστεως πλησιάσασα τὸν Κύριον ἤγγισε τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, διαλογιζομένη καθ' ἑαυτὴν ὅτι, «ἐὰν ἄψωμαι κἄν τῶν ἱματίων αὐτοῦ σωθήσομαι». Ἡ ἀφήγησις τοῦ Εὐαγγελιστοῦ ἐπὶ τούτου εἶναι ὅτι, «Εὐθὺς ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μαστιγῆς. Καὶ εὐθὺς ὁ Ἰησοῦς, ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγε, τίς μοῦ ἤψατο τῶν ἱματίων; Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις, τίς μοῦ ἤψατο; καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. Ἡ δὲ γυνή, φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν αὐτῇ, ἦλθε καὶ προσέπεσεν αὐτῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Θυγάτηρ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε ὑπάγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μαστιγῆς σου». — Μάρκ. ε'. 25 — 34.

Σημειώσατε ἐπίσης τὸ ὑπὸ τοῦ Λουκᾶ λεγόμενον (στί'. 19) ὅτι «πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτουν ἄπεισθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἴατο πάντας». Αὕτη, λοιπόν, εἶναι ἡ ἐννοια, καθ' ἣν ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν Λυτρωτὴς ἔλαβε τὰς ἀσθενείας τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ἐβάστασε τὰς νόσους ἡμῶν. Τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τῆς τοιοῦτοτρόπως ἡμέραν παρ' ἡμέραν παραχωρήσεως τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως διὰ τὴν θεραπείαν ἄλλων, οὐδὲν ἄλλο ἢ δύνατο νὰ εἶναι εἰμὴ ἐκνεύρισις καὶ ἀτονία ἐπὶ τῆς

αὐτοῦ δυνάμεως καὶ ζωικότητος. Δέον δ' ἐπίσης νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο τῶν θεραπειῶν καὶ ἰάσεων, τὸ ἀφειδῶς κατεξαντλήσαν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, συνείχετο μετὰ τοῦ κηρύγματος καὶ τῶν διαφορῶν αὐτοῦ ὁδοιποριῶν, μετὰ τοῦ σχεδὸν συνεχοῦς καὶ ἀδιακόπου ἔργου τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καθ' ὅλα τὰ τρία καὶ ἡμῖσιν ἔτη τῆς διακονίας αὐτοῦ.

Οὔτε θὰ φανῆ δὲ καὶ τόσον παράδοξον εἰς ἡμᾶς τὸ τοιοῦτον διὰ τὴν ἡμεῖς ἀναλογισθῶμεν τὴν ἰδίαν ἡμῶν πεῖραν: Τίς ἄνθρωπος ὑπάρχει, πεπρωκισμενος μὲ βαθέως συμπαθητικὴν καρδίαν, ὅστις δὲν ἠσθάνθη κατὰ περιστάσεις, ἔστω καὶ εἰς ἐλάχιστον βαθμόν, ὅ,τι φίλος δύναται νὰ συμμετάσχη τῶν στενοχωριῶν καὶ θλίψεων φίλου, καὶ ν' ἀνακουφίσῃ συμπαθητικῶς, ἐν τινι μέτρῳ, τὸν καταβεβλημένον ὑπὸ λύπης, καὶ πρὸς τούτοις νὰ μεταδώσῃ μέχρι τινὸς εἰς αὐτὸν αὐξουσαν ζωηρότητα καὶ δύναμιν καὶ ἀνακούφισιν πνεύματος; Ἡ τοιαύτη ὁμως βοηθητικὴ ἐπίδρασις, καὶ τοιαύτη ἀνάληψις τῶν ἀσθενειῶν ἄλλων, ἐξαρτᾶται μεγάλως ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῆς συμπαθείας τῆς ὁποίας ἐμπορεῖται ὁ ἐπισκεπτόμενος τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τεθλιμμένους. Καὶ οὐ μόνον, ἀλλὰ γνωρίζομεν ὅτι καὶ τινὰ ζῶα ἐπίσης κέκτινται διαφορῶν βαθμοῦς συμπαθείας ἢ περιστερά, ἐπὶ παραδείγματι, οὔσα ἐν ἑκ τῶν μᾶλλον εὐγενῶν, εὐαισθητῶν καὶ συμπαθητικῶν πτηνῶν, ἦτο εἰς ἑκ τῶν ἀντιπροσωπευτικῶν τύπων τοῦ Κυρίου ἡμῶν ὑπὸ τὴν Μωσαϊκὴν οἰκονομίαν. Διότι δὲ εὐρέθη λίαν συντελεστικὴ εἰς πολλὰς περιστάσεις, διὰ τοῦτο πολλάκις περιστεραί φέρονται εἰς τὰ δωμάτια τῶν ἀσθενῶν καὶ φορῶνται μεγάλως εὐεργετικαὶ εἰς τοὺς πάσχοντας. Ἡ περιστερά, ἐξ αἰτίας ἰσως τῆς συμπαθητικῆς αὐτῆς φύσεως ἀναλαμβάνει μέρος τι ἐκ τῆς ἀσθενείας, καὶ μεταδίδει μέρος τι ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῆς ζωικότητος. Τοῦτο δὲ γίνεται κατάδηλον εἰς τὸ γεγονός ὅτι τὰ πτηνὰ ταῦτα ἀσθενοῦσι (συστέλλουσι τοὺς πόδας των ὡς ἐὰν ὑπέφερον ἐκ ρευματισμῶν,) κλπ., ἐνῶ ὁ πάσχων ἀνακουφίζεται ἀναλόγως.

Ὅταν δὲ ἐνθυμηθῶμεν ὅτι ἡ ἀγάπη ἡμῶν καὶ συμπάθεια εἶναι μόνον τοιαῦται οἷαι ἐπέζησαν τῆς πτώσεως ἑξ χιλιάδων ἐτῶν, καὶ ὅταν ἐπίσης λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ ἀγαπητὸς ἡ-

μῶν Λυτρωτῆς ἦν τέλειος, καὶ ὅτι εἰς Αὐτὸν—ὡς ἐκ τούτου, ἡ ἰδιότης αὐτῆ τῆς πλήρους συμπαθείας ἀγάπης ἐνυπῆρχεν ἐν μεγίστῳ μέτρῳ, δυνάμεθα ἀμυδρῶς πῶς νὰ κατανοήσωμεν τίνι τρόπῳ «συνεπάθησε ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν». Ἡ συμπάθεια αὐτοῦ διεγείρετο, διότι ἡ φύσις αὐτοῦ ἦν λεπτή, τελεία, εὐαίσθητος—οὐχὶ σκληρὰ καὶ πεπωρωμένη ἐκ τῆς φιλαυτίας καὶ ἁμαρτίας, εἴτε μέσῳ τῆς κληρονομικότητος ἢ διὰ τῆς προσωπικῆς αὐτοῦ ἀποκρίσεως τῶν τοιούτων ἰδιοτήτων. Ἀλλαχοῦ δὲ ἀναγινώσκομεν περὶ αὐτοῦ ὅτι «ἐσπλαγχνίσθη» καὶ ἄλλαχοῦ πάλιν, ὅτι «ἐσπλαγχνίσθη ἐπὶ τὸν ὄχλον», καὶ πάλιν, ὅποτε εἶδε τοὺς Ἰουδαίους κλαίοντας ὡς καὶ τὴν Μάρθαν καὶ τὴν Μαρίαν κλαιούσας, συνεκινήθη ἐκ συμπαθείας, καὶ, «ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς». Αἱ συμπάθειαι αὗται, μακρὰν τοῦ νὰ προδίδωσιν ἀδυναμίαν χαρακτηῆρος, μαρτυροῦσι πράγματι ὅπως τὸναντίον διότι ὁ ἀληθὴς χαρακτήρ τοῦ ἀνθρώπου, πλασθεὶς κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ Θεουργοῦ του, δὲν εἶναι ἄκαρδος καὶ πεπωρωμένος, ἀλλ' εὐαίσθητος, τρυφερός, ἀγαπῶν καὶ συμπαθητικός. Συνεπῶς, πάντα ταῦτα δεικνύουσιν ἡμῖν ὅτι, Ἐκεῖνος ὅστις ἐλάλει ὡς οὐδέποτε ἐλάλησεν ἄνθρωπος, συνεπάθει ἐπίσης ὅπως οὐδεὶς τῶν τοῦ πεπιτωκότιος γένους ἠδύνατο νὰ συμπαθήσῃ πρὸς τὴν πεπιτωκνίαν κατάστασιν, τὰς στενοχωρίας καὶ θλίψεις τῆς ἀνθρωπότητος.

Καὶ οὐχὶ μόνον, ἀλλὰ δέον ἐπίσης νὰ μὴ παρίδωμεν τὸν σκοπὸν ἀκριβῶς διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος ἡμῶν ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον. Ὁ σκοπὸς οὗτος δὲν ἦτο ὅπως ἐκδηλώσῃ ἀπλῶς δύναμιν χωρὶς τοῦτο νὰ στοιχίσῃ εἰς ἑαυτὸν, ἀλλὰ, ὡς ὁ ἴδιος ἐξήγησεν αὐτὸν, ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦλθε νὰ διακονήσῃ, νὰ ὑπηρετήσῃ ἄλλους, καὶ καὶ νὰ δώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ μισθὸς τῆς ἁμαρτίας δὲν εἶναι παθήματα, ἀλλὰ θάνατος συνεπῶς παθήματα καὶ μόνον ὑφιστάμενα ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου ἡμῶν δὲν ἠδύνατο νὰ πληρώσωσι τὸν μισθὸν τῆς ἁμαρτίας ὑπὲρ ἡμῶν ἦτο ἀπολύτως ἐπάναγκες ὅπως «γεύσῃται θανάτου ὑπὲρ παντός» ἀνθρώπου. Τούτου ἕνεκα ἀναγινώσκομεν ὅτι ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς Γρα

φάς.» (Α΄ Κορινθ. ιε΄. 3). Ἐν τούτοις, ἐπεβάλλετο ὡς ὁ Κύριος ἡμῶν, ἀναλαμβάνων τὴν θέσιν τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὥφειλε νὰ ὑποστῆ πάντα ὅσα διαλαμβάνει ἡ ἀρά, — πᾶσαν τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου : καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀνθρωπίνη οἰκογένεια ἀπέθανε κατὰ τρόπον βαθμιαίας ἀπωλείας τῆς ζωῆς, δι' ἀδυναμιῶν, νόσων καὶ ἐξαντλήσεων, ἦν ἀντιστοίχως ἐπιβεβλημένον ὡς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν Λυτρωτὴς διέλθῃ ἐπίσης διὰ τῶν ἰδίων δοκιμασιῶν καὶ τῆς ἰδίας πείρας. Καὶ καθ' ὅσον ὁ ἴδιος δὲν ἦτο ἁμαρτωλός, πᾶσαι αἱ ποιναὶ τῆς ἁμαρτίας αἵτινες ἤθελον ἐπιβληθῆ εἰς Αὐτὸν. ἔδει νὰ ἔχωσιν ἀκριβῶς ἐπ' αὐτοῦ τὰς συνεπείας τῆς ἀναλήψεως τῆς θέσεως τοῦ ἁμαρτωλοῦ, καὶ τῆς ἀποφάσεως ὡς **βαστάσῃ ὑπὲρ ἡμῶν** τὸ πάταγμα τῆς δικαιοσύνης.

Ὁ Κύριος ἡμῶν, ὄθεν, ὑπέστη ταῦτα, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς νόσους, τοὺς πόνους καὶ ἀδυναμίας, κατὰ τὸν πλεον ἄριστον καὶ βοηθητικὸν τρόπον, **δηλ.** παραδίδων τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἐκουσίως, ἡμέραν παρ' ἡμέραν, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν τριῶν καὶ ἡμίσεος ἐτῶν τῆς διακονίας αὐτοῦ, προσφέρω τὴν δυνάμιν του εἰς ἐκείνους, οἵτινες δὲν κατενόουν οὐδὲ ἐξετίμων τὸ ἐλατήριον αὐτοῦ, — τὴν χάριν καὶ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ. Οὕτω δὲ εἶναι γεγραμμένον δι, «**Παρέδωκε τὴν ψυχὴν [τὴν ὑπόστασιν, τὴν ὑπαρξιν] αὐτοῦ εἰς θάνατον.**» «**Ἔδωκε τὴν ψυχὴν [τὴν ὑπαρξιν] αὐτοῦ προσφορὰν περὶ ἁμαρτίας.**» (Ἦσ. νγ΄. 10, 12). Δυνάμεθα δὲ νὰ ἴδωμεν εὐχερῶς δι, ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς καθιερώσεώς του, ὅποτε ἦτο τριάκοντα ἐτῶν ἡλικίας, καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ Γολγοθᾶ, διετέλει **παραδίδων** διαρκῶς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ : δι δύνამις ἐξήρχετο συνεχῶς ἐξ αὐτοῦ διὰ τὴν βοήθειαν καὶ θεραπείαν ἐκείνων τοὺς ὁποίους διηκόνει, τοὺς ὁποίους ὑπηρέτει. Καίτοι δὲ πάντα ταῦτα δὲν ἠδύναντο νὰ κριθῶσιν ἐπαρκῆ ὡς ἀντίτιμον ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ἐντούτοις πάντα ἀποτελοῦσι μέρος τῆς ὁδοῦ τοῦ θανάτου, δι' ἧς ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν Λυτρωτὴς διῆλθε, καὶ ἡ ὁποία κατέληξεν εἰς τὸν Γολγοθᾶν, ὅπου ἀνέκραξε, «**Τετέλεσται**», καὶ ὁ τελευταῖος πλεον σπινθήρ τῆς ζωῆς ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ.

Φαίνεται δὲ ὡς ἐὰν ἦτο τόσον ἀκριβῶς ἀναγκαῖον ὅπως ὁ Κύριος ἡμῶν θυσιάσῃ τοιοντοτρόπως, δαπανήσῃ τὰς ζῳϊκὰς αὐτοῦ δυνάμεις, καὶ συμπαθήσῃ πρὸς τὴν πείραν τῆς ἡμετέρας πορείας τοῦ θνήσκειν, ὅσον ἦτο ἀναγκαῖον μετὰ ταῦτα, καθ' ὃν χρόνον ἦτο ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, ὅποτε ἦτο ἠναγκασμένος νὰ δοκιμάσῃ, ἔστω καὶ ἐπὶ στιγμὴν, τὴν θέσιν τοῦ ἀμαρτωλοῦ διατελοῦντος τελεως κεχωρισμέου ἀπὸ τοῦ Οὐρανίου Πατρὸς, καὶ τὴν ἀπομάκρυνσιν πάσης ὑπερανθρωπίνης βοήθειας, ὅποτε ἀνέκραξε, «Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τὶ μὲ ἐγκατέλιπες»; Ὡς ἀντικαταστάτης τοῦ ἀμαρτωλοῦ ἔδει νὰ ὑποστῇ τὴν ποινὴν τοῦ ἀμαρτωλοῦ ἐν πασαις αὐτῆς ταῖς λεπτομερείαις· καὶ μόνον ὅταν τὸ τοιοῦτον ἐπετελέσθῃ, τότε ἐτελείωσε καὶ ἡ θυσιαστικὴ αὐτοῦ ἀποστολή. Ὅποτε δὲ ὑπέφερε ταῦτα πιστῶς μέχρι τέλους, τότε διῆλθε πάσας τὰς δοκιμασίας τὰς ὁποίας ὁ Πατὴρ ἔκρινεν ὡς ἀπαιτουμένας πρὸς ἀνάδειξιν αὐτοῦ «Ἀρχηγοῦ τῆς σωτηρίας ἡμῶν», καὶ ἀνύψωσιν αὐτοῦ ὑπεράνω πάντων τῶν ἀγγέλων, καὶ ἀρχῶν καὶ δυνάμεων, ὅπως εἶναι συνάρχων μετὰ τοῦ Πατρὸς εἰς τὸν θρόνον τοῦ Σύμπαντος.

Πᾶσαι αἱ δοκιμασίαι αὗται καὶ ἡ πείρα διὰ τῶν ὁποίων ὁ οὐράνιος Πατὴρ ἐπέτρεψεν ὅπως ὁ Ἀγαπητὸς αὐτοῦ Υἱὸς διέλθῃ, πρὶν ὑπερυψώσῃ Αὐτὸν εἰς τὰ δεξιὰ τῆς Μεγαλειότητος, καὶ ἀναθέσῃ εἰς τὴν φροντίδα αὐτοῦ τὸ μέγα ἔργον τῆς εὐλογίας καὶ μακαριότητος πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς, δὲν ἦσαν ἀπλῶς μόνον δοκιμαίαι τῆς πιστότητος τοῦ Μονογενοῦς, τοῦ Λόγου: αἱ Γραφαὶ διαβεβαιοῦσιν ἡμᾶς ὅτι πάντα ταῦτα ἦσαν ἀναγκαῖα ἐπίσης ὅπως καταστήσωσι τὸν Κύριον ἡμῶν εἰς θέσιν ὥστε νὰ συμπαθῇ πρὸς ἐκείνους τοὺς ὁποίους οὕτως ἀπελύτρωσεν, — ὅπως δύνηται νὰ συμπαθῇ καὶ βοηθῇ τοιούτους ὁποῖοι ἤθελον ἐπιστρεψῆ εἰς πλήρη μετὰ τοῦ Θεοῦ κοινωνίαν δι' Αὐτοῦ, — καὶ οἵτινες εἶναι ἡ Ἐκκλησία μὲν κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα, ὁ κόσμος δὲ κατὰ τὸν Χιλιετηαῖον: «Ἴνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν Θεὸν»· «πεπειρασμένος κατὰ πάντα καθ' ὁμοίτητα» [ἡμῶν]». Τοιοῦτος ὅστις «δύναται μετριοπαθεῖν τοῖς ἀγνοοῦσι καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περιέ-

κειτο ἀσθένειαν» «Ὅθεν καὶ σώζειν εἰς τὸ παντελὲς δύ-
ναιται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ Θεῷ», Ἀληθῶς
δέ, «τοιούτος ἡμῖν καὶ ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς, ὅσιος, ἄκακος,
ἀμίατος κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλό-
τερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος», — Ἑβρ. β'. 17, 18' δ.
15, 16. ε'. 2. ζ. 25, 26.
